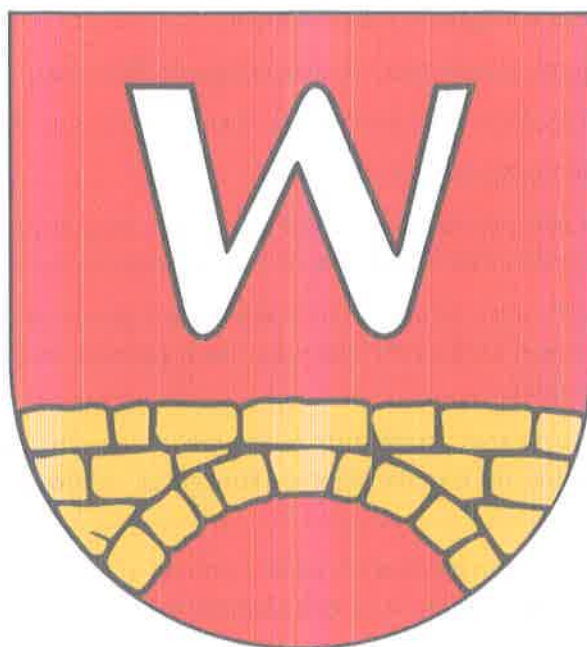

**KOMPLEKSOWA KONCEPCJA ORGANIZACJI
USŁUG TRANSPORTOWYCH DOOR-TO-DOOR
GMINY WILGA**

WÓJT
Bogumiła Głuszczyńska

WILGA, 2021

Spis treści

1. Dane o jednostce samorządu terytorialnego która przygotowała koncepcję organizacji usług transportowych door-to-door i która planuje uruchomić usługi transportowe door-to-door.....	3
2. Zakres i sposób działania Gminy na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w dokumentach strategicznych i/lub programach rozwoju dotyczących Gminy.....	3
2.1. Dokumenty o charakterze lokalnym	3
2.1.1.Strategia Rozwoju Gminy Wilga na lata 2015-2023.....	3
2.1.2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024.....	4
2.2. Dokumenty o charakterze krajowym i regionalnym	5
2.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku	5
2.2.2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	6
2.2.3. Rządowy Program <i>Dostępność Plus</i>	6
3. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej na terenie objętym koncepcją.....	7
4. Opis działań prowadzonych przez Gminę, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu door-to-door.....	9
5. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez Gminę, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	10
6. Sposób zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w szczególności w zakresie usługi door-to-door (w tym planowanego modelu świadczenia usług door-to-door).....	12
6.1. Czas świadczenia usługi door-to-door.....	12
6.2. Obowiązki kadry.....	12
6.3. Warunki dostępu do usług door-to-door.....	13
6.3.1. Zamawianie przejazdów.....	13
6.3.2. Odmowa świadczenia usługi.....	13
6.4. Obszar realizacji usług door-to-door.....	14
6.5. Opłaty za przejazdy.....	14
6.6. Pojazd	14
6.7. Źródło informacji o usłudze door-to-door.....	14
6.8. Zgłaszanie opinii, reklamacji i uwag dotyczących usługi door-to-door.....	14
6.9. Założenia liczbowe.....	15
7. Opis powiązania proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej.....	15

1. Dane o jednostce samorządu terytorialnego która przygotowała koncepcję organizacji usług transportowych door-to-door i która planuje uruchomić usługi transportowe door-to-door.

Nazwa jednostki	Gmina Wilga
Dane adresowe	ul. Warszawska 38, 08-470 Wilga
Obszar działania jednostki	Gmina Wilga
Teren, na którym będą wdrażane usługi transportowe door-to door:	Powiat Garwoliński, miasto stołeczne Warszawa, miasto Siedlce

2. Zakres i sposób działania Gminy na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w dokumentach strategicznych i/lub programach rozwoju dotyczących Gminy.

Realizacja usług transportowych door-to-door jest zgodna z zapisami poniższych dokumentów:

2.1. Dokumenty o charakterze lokalnym

2.1.1.Strategia Rozwoju Gminy Wilga na lata 2015-2023.

Strategia Rozwoju Gminy Wilga na lata 2015-2023 została przyjęta Uchwałą NR XIV/78/16 przez Radę Gminy Wilga z dnia 11 stycznia 2016 roku.

Cel główny gminy Wilga: Dynamiczny rozwój Gminy Wilga oparty na budowaniu potencjału gospodarczego oraz wykorzystywaniu lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych, które przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności Gminy oraz zapewnienia mieszkańcom wysokiego standardu życia.

Cele strategiczne gminy są zbieżne z planowaną do wdrożenia usługą door-to-door:

- Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz zapewnienie wysokiej jakości życia,
- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy,
- Rozwój korzystnych powiązań komunikacyjnych (w tym Poprawa komunikacji wewnętrznej na terenie Gminy oraz komunikacji zewnętrznej),
- Dbłość o środowisko przyrodnicze oraz o ład przestrzenny,
- Rozwój zintegrowanego społeczeństwa obywatelskiego,
- Wspieranie lokalnej aktywności mieszkańców oraz aktywne rozwiązywanie problemów społecznych (w tym Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz negatywnym zjawiskom społecznym, Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów).

Na podstawie konsultacji społecznych i ewaluacji poprzednio przyjętej strategii rozwoju opracowane zostały zadania realizacyjne, m.in:

- Stworzenie systemu komunikacji zbiorowej,
- Rozwijanie aktywności osób starszych i ich integracja ze społecznością lokalną,
- Wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych, w tym wyrównywanie szans w dostępie do edukacji oraz rynku pracy,
- Likwidacja barier architektonicznych,
- Prowadzenie projektów skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zgodnie z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2023 realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców i rozwijanie lokalnego rynku pracy.

Głównymi grupami beneficjentów powyższych działań są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz seniorzy. Powyższe zadania odpowiadają na potrzeby aktywizacji społeczno-zawodowej i potrzeby transportowe mieszkańców, również tych z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

2.1.2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024 została przyjęta Uchwałą Nr VI/26/15 Rady Gminy Wilga z dnia 23 marca 2015r.

Cele strategiczne zbieżne z planowaną do wdrożenia usługą door-to-door, określone w dokumencie to:

- Aktywizacja i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- Utworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Działania związane z aktywizacją społeczno-zawodową mieszkańców zostały określone w celach operacyjnych oraz zadaniach i są nimi:

- Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy, m.in. poprzez:
 - Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych,
 - Usługi poradnictwa zawodowego,
 - Usługi poradnictwa psychologicznego,
 - Organizacja staży zawodowych,
- Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy, m.in. poprzez:
 - Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących,
 - Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej,
- Wzrost kompetencji rodzicielskich, m.in. poprzez:
 - Warsztaty kompetencji rodzicielskich,
 - Wsparcie asystenta rodziny,
- Kształtowanie właściwych postaw społecznych, m.in. poprzez:
 - Prelekcje,
 - Spotkania z przedstawicielami służb publicznych,
 - Organizacja kampanii społecznych oraz udział w projektach i kampaniach,
 - Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów,
- Promocja kultury, m.in. poprzez:
 - Organizację spotkań autorskich i wykładów,
 - Spotkania z ludźmi kultury i sztuki,
 - Organizację widowisk, spektakli,
- Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. poprzez:

- Organizację wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych,
 - Organizację działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej,
 - Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów aktywizujących dla seniorów,
 - Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych,
 - Organizację wycieczek, wyjazdów integracyjnych,
 - Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej,
- Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekłe chorym, m.in. poprzez:
- Wypłacanie zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych,
 - Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym,
 - Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi,
 - Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, organizacja pomocy sąsiedzkiej.

Beneficjentami wskazanych powyżej działań są osoby niepełnosprawne, wymagające pomocy, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz seniorzy.

2.2. Dokumenty o charakterze krajowym i regionalnym

2.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku została przyjęta Uchwałą nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. strategia obowiązuje w latach 2013-2020.

Głównym celem Strategii jest:

- Spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim
- Wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie.

Jednym z obszarów, w których Strategia określa kierunki działań jest obszar społeczny, który przewiduje działania takie jak:

- Aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób wychowujących dzieci, niepełnosprawnych oraz absolwentów i osób w wieku 50+,
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- Integracja społeczna – m.in.:
 - Przeciwdziałanie bezrobociu i łagodzenie skutków bezrobocia,
 - Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych,
 - starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej,
- Wspomaganie zadań mających na celu włączenie społeczne i przeciwdziałanie ubóstwu.

Kolejnym kierunkiem działań jest obszar przestrzeni i transportu, w ramach którego założono działania poprawy dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych oraz zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych.

Zgodnie z zapisami Strategii obszary wiejskie powinny mieć zagwarantowany dostęp usług i infrastruktury transportowej wysokiej jakości, które umożliwią dogodne przemieszczanie się wewnątrz subregionów. Priorytet w obszarze transportu stanowi stworzenie warunków, które zachęcają do korzystania z najmniej uciążliwych dla przestrzeni, środowiska i mieszkańców środków transportu.

Beneficjentami tych działań są przede wszystkim osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, oraz osoby w wieku senioralnym

2.2.2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 została przyjęta Uchwałą Nr 218/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 3 listopada 2014 r.

Głównym założeniem Strategii jest Włączenie społeczne i przeciwdziałanie ubóstwu dla poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza. Cele szczegółowe odnoszą się m.in. do wyrównywania szans dla osób z niepełnosprawnością oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu poprzez:

- zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (zindywidualizowane i zintegrowane instrumenty aktywizacji zawodowej, społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej),
- Rozwój usług środowiskowych w ramach procesu deinstytucjonalizacji wzmacniających samodzielność osób z niepełnosprawnościami,
- Ułatwianie powrotu osób powracających po ciężkiej lub długotrwałej chorobie do społeczeństwa i na rynek pracy.

Strategia zakłada podjęcie takich działań jak likwidacja barier funkcjonalnych, w tym architektonicznych, komunikacyjnych, transportowych związanych z dostępem do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia.

Beneficjentami tych działań są przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, osoby w wieku senioralnym, oraz osoby po długotrwałej lub ciężkiej chorobie.

2.2.3. Rządowy Program *Dostępność Plus*

Rządowy Program *Dostępność Plus* został przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 102/2018 z dnia 17 lipca 2018r.

Program zakłada realizację działań na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez zapewnienie usługi transportu indywidualnego door-to-door dla osób o ograniczonej mobilności na terenie co najmniej 1/3 gmin w Polsce.

Wsparciem mają być objęte poniższe kategorie osób:

- osoby osłabione chorobami,
- osoby na wózkach inwalidzkich,
- osoby poruszające się o kulach,
- osoby o ograniczonej możliwości poruszania się,
- osoby niewidome i słabo widzące,
- osoby głuche i słabo słyszące,
- osoby głuchonieme,
- osoby posiadające niepełnosprawności psychiczne i intelektualne

3. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej na terenie objętym koncepcją.

Gmina Wilga to niewielka gmina wiejska, której liczba ludności o liczbie ludności kształtującej się na poziomie 5 278 osób. Z tej grupy 1 034 osób znajdowało się w wieku poprodukcyjnym (dane GUS za 2019r.)

W gminie Wilga zostały zdiagnozowane niezaspokojone potrzeby transportowe osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. W wyniku przeprowadzonej w VIII 2020 diagnozy wśród 30 osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (przy zdiagnozowanej ogólnej liczbie 66 osób na podstawie danych zebranych przez GOPS w Wildze) stwierdzić można, że w gminie istnieje potrzeba w zakresie organizacji usług transportu indywidualnego door-to-door. Została przeprowadzona ankieta, w której udział wzięło 17 kobiet i 13 mężczyzn, którzy doświadczają trudności związanych z mobilnością. W ankiecie 100% respondentów potwierdziło potrzebę realizacji usług door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Potrzeba ta wynika głównie z problemu mobilności w przestrzeni publicznej (100% odpowiedzi).

Oprócz konsultacji z mieszkańcami gminy przeprowadzono konsultacje z organizacjami pozarządowymi dotyczące koncepcji organizacji usług door-to-door – również w formie ankiety, która została wypełniona przez 6 organizacji.

Jej wyniki jasno wskazują na następujące problemy w gminie:

- brak środków transportu zbiorowego dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych – 6 odpowiedzi,
- brak indywidualnych usług transportowych – 5 odpowiedzi,
- brak drzwi automatycznych w instytucjach na terenie gminy – 5 odpowiedzi

Powyższe wyniki jednoznacznie wskazują na potrzebę realizacji w gminie usług indywidualnego transportu door-to-door.

Grupę docelową usługi door-to-door stanowić będą osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, czyli osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność (w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące i inne). Będą to zarówno osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), jak i osoby nieposiadające takiego orzeczenia. Przeprowadzona diagnoza pozwoliła oszacować liczbę osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w gminie na poziomie 66 osób. Wsparciem w ramach usług transportowych door-to-door objętych będzie minimum 40 osób (ponad 60% osób w stosunku do całkowitej liczby). Liczba ta została oszacowana m.in. na podstawie wypełnionych ankiet przez mieszkańców, jak również dzięki konsultacjom z lokalnymi organizacjami pozarządowymi – Każda z przeprowadzonych konsultacji wykazała, że wśród grupy docelowej działalności organizacji znajdują się osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, a 5 na 6 przeprowadzonych ankiet zawierała informację, że osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności znajduje się wśród kadry tejże organizacji.

W gminie Wilga świadczona jest usługa pomocy sąsiedzkiej dla osoby w wieku senioralnym na podstawie zawartej przez gminę i osobę świadczącą usługę umowy cywilnoprawnej. Ponadto w 2019 r. specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało dwoje dzieci z zaburzeniami psychicznymi – na podstawie Sprawozdania z działalności GOPS. W Sprawozdaniu półrocznym z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-VI 2020 r. gminy znajduje się informacja, iż liczba rodzin objęta wsparciem z powodu niepełnosprawności wynosiła 15, a z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 22, co obrazuje potrzebę objęcia wsparciem tych grup.

W gminie Wilga istnieją miejsca do których nie dociera publiczny transport zbiorowy. Wszystkie sołectwa wchodzące w skład gminy są oddalone od głównych dróg (powiatowych, krajowej nr 76 i wojewódzkiej nr 801) przez co mają utrudniony dostęp do komunikacji zarówno publicznej, jak i prywatnej. W celu skorzystania z usług PKS trzeba dotrzeć do tych dróg.

Miejscowości, do których nie dociera transport publiczny:

- Goźlin Mały,
- Cholendry,
- Nieciecz,
- Nowe Podole,
- Stare Podole,
- Uścieniec Kolonia,
- Ostrybór,
- Wicie,
- Zakrzew,
- Wólka Gruszczyńska,
- Nowy Żabieniec,
- Stary Żabieniec.

Dla mieszkańców gminy Wilga ważne lokalne instytucje to:

- Urząd Gminy, ul. Warszawska 38 Wilga – budynek na najniższej kondygnacji – parterze jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez istniejący podjazd dla wózków inwalidzkich. Znajduje się tam sala konferencyjna, w której przeprowadzane są szkolenia i spotkania. Jest tam również toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Na piętro budynku, na którym znajdują się m.in. gabinet Wójta, sekretariat, prowadzą jedynie schody, przez co dostęp osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności jest utrudniony.
- GOPS w Wildze, ul. Warszawska 38 Wilga – znajduje się w tym samym budynku, co Urząd Gminy, jednakże do powyższych jednostek prowadzą osobne wejścia. Do GOPS można dostać się jednak również za pomocą dostosowań architektonicznych zastosowanych w części Urzędu Gminy, gdyż istnieje pomiędzy tymi instytucjami przejście.
- Gminny Ośrodek Kultury, ul. Warszawska 34, Wilga – budynek jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wyłącznie z zewnątrz, dostanie się na wyższe kondygnacje budynku wymaga pokonania schodów, co bez specjalistycznego sprzętu jakim jest np. schodofaz, jest bardzo utrudnione. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących, nie ma w nim toalety dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wildze, ul. Warszawska 34 Wilga – znajduje się w tym samym budynku, co GOK.

Wszystkie wymienione instytucje znajdują się w centralnej części Wilgi.

Ankieta skierowana do organizacji pozarządowych wykazała, że ogólnym problemem w dostępności instytucji jest:

- brak automatycznie otwieranych drzwi,
- wysokie krawężniki,
- wąskie przestrzenie komunikacyjne, drzwi, korytarze i klatki schodowe,
- brak wind,
- zbyt strome pochylanie lub ich brak,

- brak poręczy w strategicznych punktach budynku

Dwie z sześciu ankiet zawierało informację, iż w gminie brakuje oznaczeń dotykowych dla osób niewidomych i słabowidzących.

Ponadto w powiecie garwolińskim funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej *Towarzystwo Przyjaciół Dzieci* w Miętnej. Z informacji otrzymanych od pracowników tej instytucji wynika, że chętnych do uczestniczenia w organizowanych przez nich zajęciach klubowych z terenu gminy Wilga jest około 4, jednakże ze względu na trudności w zakresie mobilności oraz brak możliwości dojazdu do miejsca odbywania się zajęć nie uczestniczą w nich.

4. Opis działań prowadzonych przez Gminę, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu door-to-door.

Jako jeden z celów strategicznych gmina Wilga przyjęła Rozwój zintegrowanego społeczeństwa obywatelskiego, wspieranie lokalnej aktywności mieszkańców oraz aktywne rozwiązywanie problemów społecznych, na realizację którego opracowano cele strategiczne:

- Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich,
- Komunikacja z mieszkańcami i budowa więzi społeczności lokalnej,
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz negatywnym zjawiskom społecznym,
- Sprzyjanie rozwojowi społeczeństwa informacyjnego,
- Aktywizacja oraz integracja dzieci i młodzieży,
- Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wildzie jako jednostka organizacyjna gminy Wilga realizuje zadania z zakresu polityki społecznej oraz prorodzinnej. W 2019r. wydano 134 decyzje dotyczące pomocy społecznej. 19 rodzin (39 osób) otrzymało wsparcie z powodu niepełnosprawności, 31 (63 osoby) z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Według statystyk liczba klientów GOPS w dużej mierze jest dotknięta niepełnosprawnościami lub długotrwałą chorobą. Budynek GOPS znajduje się przy ul. Warszawskiej 38.

Gminny Ośrodek Kultury w Wildzie jest organizatorem spotkań środowiska osób starszych, w którym czynnie działa 50 osób, z których 30 wymaga wsparcia w zakresie mobilności. Uczestnicy organizują comiesięczne spotkania, na których realizują różnego rodzaju aktywności, takie jak:

- warsztaty kulinarne,
- spotkania z autorami, z podróżnikiem, policjantem,
- zajęcia o tematyce bezpieczeństwa seniorów,
- warsztaty pierwszej pomocy seniorom,
- porady kosmetyczne

Spotkania mają też charakter integracyjny, często tematyczny – np. spotkania świąteczne, spotkania plenerowe. Działalność ta pozwala na aktywizację społeczną seniorów oraz osób niepełnosprawnych. Gmina nie organizuje dojazdu na spotkania. Spotkania odbywają się w budynku GOK w Wildzie (ul. Warszawska 34), w którym parter jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto GOK realizuje działania takie jak:

- Koncert kolęd w kościele w Mariańskim Porzeczu w wykonaniu Orkiestry Dętej z Trąbek,
- Bal karnawałowy,
- wieczory poezji.

W 2019 było zorganizowane Szkolenie dla pracowników ośrodka i partnerów, którego głównym celem było podnoszenie kompetencji i autoprezentacji osób pracujących, zamieszkujących miejscowości poniżej 25 tysięcy mieszkańców województwa mazowieckiego. Liczba osób biorących udział w poszczególnych wydarzeniach zależy od jego specyfiki i zasięgu. Szacuje się, że przykładowo w Festynie Rodzinno-rekreacyjnym *Święto Wilgi* udział brało 1200 osób, z czego na podstawie analizy proporcji około 15 osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych również ma udział w społecznej aktywizacji mieszkańców gminy – jest organizatorem dyżurów terapeuty, odbywających się dwa razy w miesiącu – w pierwszy i trzeci piątek miesiąca w godzinach od 16:00 do 18:00. Ponadto przez Komisję organizowane są dyżury psychologa, który również odbywa się dwa razy w miesiącu – w drugi i czwarty piątek miesiąca od godziny 15:00 do 17:00. W 2019 roku z dyżurów psychologa i terapeuty korzystały 3 osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Odbiorcami wsparcia były w szczególności osoby współuzależnione. Dyżury psychologa i terapeuty odbywały się w budynku GOK w Wildze (ul. Warszawska 34). Gmina nie organizuje dojazdów na wskazane dyżury.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wildze jest organizatorem wydarzeń kulturalnych. W 2019 roku zorganizowane zostały spotkania biblioteczne z autorami powieści, czy wieczory w bibliotece. Najbardziej aktywni czytelnicy są zapraszani na spotkania integracyjne. Ponadto Biblioteka organizuje kiermasze książki ubytkowej. Z biblioteki korzysta 8 osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Budynek Biblioteki również znajduje się przy ulicy Warszawskiej 34 w Wildze, jest dostosowany z zewnątrz do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Osoby korzystające z biblioteki organizują transport na własny koszt.

Stowarzyszenie *Razem dla gminy Wilga* ma charakter społeczno-kulturalny i wspólnie z Gminą Wilga zorganizowało festyn charytatywny *Ręce dla Krzyśka*.

5. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez Gminę, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Przez gminę Wilga przebiegają drogi takie jak:

- droga wojewódzka nr 801, łącząca Warszawę z Puławami zwana w regionie Trasą Nadwiślańską,
- droga krajowa nr 76 łącząca Wilgę z Łukowem.

Na terenie gminy Wilga nie funkcjonują połączenia kolejowe.

Mieszkańcy mają możliwość korzystania z usług transportowych świadczonych przez PKS Garwolin S.A. Kierunki, w które można udać się tym środkiem komunikacji to:

- Garwolin,
- Warszawa
- Maciejowice

Zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy do Garwolina można dojechać z Wilgi o 5:10 oraz 9:50, do Warszawy o 7:10, do Maciejowic o 11:45. Ostatni autobus do Wilgi odjeżdża o 14:45 z Garwolina.

Transport ten jest chętnie wykorzystywany przez mieszkańców gminy w celu dojazdu do pracy w Garwolinie, jak również do lekarzy, czy przychodni. PKS Garwolin nie posiada w swoim taborze pojazdów dostosowanych do potrzeb osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności.

W gminie Wilga nie funkcjonuje dworzec autobusowy. Istnieją przystanki autobusowe z zadaszeniem, które nie są przystosowane do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności zarówno w kwestii udogodnień komunikacyjnych (wysokie krawężniki, które należy pokonać, aby dostać się do pojazdu) jak i pozyskiwania informacji – brak informacji dźwiękowej i wizualnej. Obiekty te nie spełniają wymagań zawartych w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Na terenie gminy nie funkcjonuje komunikacja trolejbusowa, tramwajowa, czy wodna.

Według danych GUS za 2017r. w gminie istniały 2 parkingi przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W gminie istnieje możliwość dojazdu na warsztaty terapii zajęciowej odbywające się w miejscowości Miętne. Dojazd organizowany jest przez WTZ, usługa ta nie jest zlecona podmiotom zewnętrznym. Transport jest finansowany z budżetu WTZ (90% to środki PFRON, 10% środki przekazane przez Starostwo Powiatowe). WTZ dysponuje 9-cio osobowym pojazdem dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych, posiada dwa miejsca na wózki inwalidzkie, rozkładany podjazd. Pojazd ma 10 lat. Z pojazdu korzystają osoby uczestniczące w WTZ. Z terenu gminy Wilga na WTZ dojeżdżają 3 osoby, z czego 2 doświadczają trudności związanych z mobilnością. Osoby te poruszają się bez wózka inwalidzkiego.

Ponadto gmina finansuje dojazd niepełnosprawnych dzieci do szkół. Gmina nie posiada pojazdu, który byłby dostosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami, z tego powodu nie ma możliwości zapewnienia dojazdu we własnym zakresie. Liczba dowożonych dzieci – 10. Kwota finansowania dojazdów wynosi 107 524,99 zł rocznie (środki budżetu gminy).

Na terenie gminy działalność w zakresie organizacji przejazdów oferują następujące przedsiębiorstwa:

- Usługi Transportowe J. Wołoszka;
- Jacek i Robert Sowiński S.C. – Minibusy na trasie Maciejowice – Warszawa-Maciejowice – z transportu korzystają również mieszkańcy gminy Wilga – Minibusy jeżdżą po drodze wojewódzkiej nr 801;
- 3. Wilga Bus – porusza się na trasie Mariańskie Porzeczce – Wilga – Otwock – Wilga – Mariańskie Porzeczce. Rozkład jazdy znajduje się w lokalnym sklepie.;
- Usługi Przewozowe – Jan Brojek – flota składająca się z busów i autobusów.

W gminie Wilga istnieją miejsca do których nie dociera publiczny transport zbiorowy. Wszystkie sołectwa wchodzące w skład gminy są oddalone od głównych dróg (powiatowych, krajowej nr 76 i wojewódzkiej nr 801) przez co mają utrudniony dostęp do komunikacji zarówno publicznej, jak i prywatnej. W celu skorzystania z usług PKS trzeba dotrzeć do tych dróg.

Miejscowości, do których nie dociera transport:

- Goźlin Mały,
- Cholendry,

- Nieciecz,
- Nowe Podole,
- Stare Podole,
- Uścieniec Kolonia,
- Ostrybór,
- Wicie,
- Zakrzew,
- Wólka Gruszczyńska,
- Nowy Żabieniec,
- Stary Żabieniec

6. Sposób zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w szczególności w zakresie usługi door-to-door (w tym planowanego modelu świadczenia usług door-to-door).

Usługi door-to-door w gminie Wilga będą świadczone przez gminę samodzielnie za pomocą zatrudnionego kierowcy, który wspomagany będzie przez asystenta. Wymiar zatrudnienia kierowcy i asystenta nie pokrywa się, ponieważ jak wynika z przeprowadzonej w VIII 2020 diagnozy, nie każda osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności potrzebuje wsparcia tego rodzaju.

6.1. Czas świadczenia usługi door-to-door

Usługa świadczona będzie w dniach roboczych w godzinach dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców, jednak nie wcześniej niż od godziny 6:00 i nie później niż do godziny 18:00. Ponadto realizowane będą przewozy w dni wolne od pracy, w uśrednionym wymiarze 20 godzin miesięcznie, za realizację których kierowca będzie otrzymywał wynagrodzenie za godziny nadliczbowe. W dni wolne od pracy często mają miejsce wydarzenia kulturalne w gminie – na przykład Święto Gminy Wilga, podczas którego mieszkańcy mają okazję posłuchać muzyki granej na żywo, czy wziąć udział w warsztatach rękodzieła.

6.2. Obowiązki kadry.

Obowiązkiem asystenta będzie:

- pomoc w dotarciu do pojazdu z miejsca przebywania osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności,
- pomoc przy wypełnieniu oświadczenia,
- pomoc w odpowiednim przymocowaniu wózka inwalidzkiego,
- wsparcie przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu,
- wsparcie w dotarciu do miejsca docelowego – pokonaniu schodów, podjazdów dla wózków, wsiadaniu do publicznego środka transportu np. pociągu,
- otwieranie drzwi itp. W przypadku zaistnienia potrzeby asystent będzie wspierany przez kierowcę.

Kierowca będzie zobowiązany do:

- dbania o ogólny stan pojazdu,
- utrzymanie karoserii i wnętrza pojazdu w czystości zarówno jeśli chodzi o porządek bieżący jak i gruntowne czyszczenie, m.in. poprzez doprowadzenie pojazdu dwa razy w miesiącu na myjnię samochodową.

Do świadczenia indywidualnych usług transportowych door-to-door na terenie gminy Wilga zatrudniony będzie również dyspozytor, który będzie odbierał zamówienia przejazdów i wprowadzał je do systemu, połączanego z aplikacją mobilną.

6.3. Warunki dostępu do usług door-to-door.

Dostęp do usługi będą miały pełnoletnie osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, czyli osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność (w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące i inne) zamieszkujące teren gminy Wilga. Będą to zarówno osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), jak i osoby nieposiadające takiego orzeczenia.

Osoby korzystające z usługi będą miały obowiązek wypełnienia oświadczenia o spełnieniu kryteriów do skorzystania z usługi transportu door-to-door, w którym wskazany będzie powód ograniczenia w zakresie mobilności. Na podstawie diagnozy stwierdzić można, że będą to głównie seniorzy oraz osoby niepełnosprawne, jednak usługa nie będzie ograniczona tylko do tych grup.

Cel przejazdu będzie musiał być związany z aktywizacją społeczno-zawodową użytkownika. Osoby korzystające z usługi będą musiały podać imię i nazwisko, wskazać jaką mają potrzebę wsparcia w zakresie mobilności, podać wiek oraz płeć, określić cel podróży (aktywizacja społeczna, cel zawodowy, edukacyjny, zdrowotny) oraz podać informację skąd użytkownik dowiedział się o usłudze door-to-door. W przypadku telefonicznego zamawiania usługi informacje te będą podawane dyspozytorowi, w przypadku korzystania z aplikacji – oświadczenie będzie wypełniane w momencie wejścia do pojazdu, w razie potrzeby z pomocą kierowcy lub asystenta. Informacje o celu i zakresie gromadzonych danych osobowych oraz o administratorze tych danych będą umieszczone na stronie internetowej gminy oraz w pojeździe.

6.3.1. Zamawianie przejazdów.

Zamawianie przejazdów realizowane będzie możliwe przez aplikację mobilną, oraz poprzez bezpośredni telefon i e-mail do dyspozytora. Ponadto uczestnicy będą mieli możliwość zamówienia usługi za pośrednictwem formularza na stronie internetowej, oraz osobiście w UG Wilga. Informacje na temat zamawiania przejazdów dostępne będą na stronie internetowej gminy, oraz GOPS, ponadto numer telefonu i adres e-mail służący do zamawiania przejazdów będzie umieszczony na samochodzie.

Zamawianie przejazdów będzie najczęściej odbywać się minimum 24 godziny przed planowanym przejazdem, jednakże możliwe będzie zamówienie przejazdu na bieżąco, o ile kierowca w tym czasie nie będzie realizował innego przejazdu. Wyjątkiem będzie zamawianie przejazdów w dni wolne od pracy – przejazdy te będą musiały być rezerwowane w dni robocze w godzinach pracy dyspozytora i kierowcy. Maksymalny termin otrzymania odpowiedzi na zgłoszenie to kolejny dzień roboczy po złożeniu zamówienia.

6.3.2. Odmowa świadczenia usługi.

Osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności nie zawsze będą mogły korzystać z usługi. Będzie miało to miejsce w okolicznościach:

- trzykrotnej nieuzasadnionej rezygnacji z zamówionego kursu,
- jednokrotnego braku płatności za przejazd (w okresie trwałości projektu),
- w przypadku braku dostępności pojazdu wraz z kierowcą we wskazanym terminie.

W ostatnim przypadku osoba zostanie poproszona o realizację przejazdu w innym terminie/o innej godzinie.

6.4. Obszar realizacji usług door-to-door.

Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą usługa realizowana będzie głównie na terenie gminy Wilga, powiatu Garwolińskiego ze szczególnym uwzględnieniem miasta Garwolin, do miasta Siedlce oraz miasta stołecznego Warszawy. Każdorazowo cel terytorialny przejazdu będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

6.5. Opłaty za przejazdy.

W okresie 01.05.2021-21.12.2022 nie przewidziano pobierania opłat od uczestników. Opłaty pobierane będą od 01.01.2023r., jednakże usługi będą przystępne cenowo dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, a opłaty współmierne do wysokości kosztów realizacji usług door-to-door. Opłaty naliczane będą przez taksometr. Dokonanie opłaty będzie potwierdzone wystawieniem pokwitowania. Informacja o wysokości opłat będzie umieszczona na stronie internetowej gminy oraz z widocznym miejscem w pojeździe. Płatność dokonywana będzie przed realizacją przejazdu. Gmina Wilga dokona symulacji tych kosztów na etapie wprowadzania opłat za korzystanie z usługi.

6.6. Pojazd

Pojazd, którym świadczone będą usługi door-to-door będzie spełniał poniższe wymogi. Będzie:

- dopuszczony do ruchu zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym,
- 9 osobowy,
- przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osoby na wózku inwalidzkim,
- posiadał
 - o najazd dla wózka inwalidzkiego,
 - o dodatkowe atestowane pasy bezpieczeństwa dla osób na wózkach inwalidzkich,
 - o trzypunktowe pasy bezpieczeństwa,
 - o poręcze, czy uchwyty.

6.7. Źródło informacji o usłudze door-to-door.

Informacje o realizacji usługi umieszczone będą na stronie internetowej gminy, która jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w urzędzie gminy, siedzibie GOPS, GOK, oraz w siedzibie Partnera – Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego *Razem dla Gminy Wilga*. Pracownicy tych instytucji będą informować osoby z potencjalną potrzebą wsparcia w zakresie mobilności o możliwości skorzystania z usługi. Ponadto Gmina Wilga skieruje komunikat o realizacji usługi do organizacji pozarządowych zajmujących się osobami starszymi i z niepełnosprawnościami, instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno-zawodową mieszkańców gminy, parafii, PCPR, szkół, mediów, sołtysów oraz potencjalnych pracodawców, zatrudniających osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

6.8. Zgłaszanie opinii, reklamacji i uwag dotyczących usługi door-to-door.

Opinie, reklamacje i uwagi dotyczące świadczenia usług door-to-door będzie można zgłaszać pod adresem e-mailowym oraz pod numerem telefonu (również w formie SMS) podanym w Regulaminie świadczenia usług. Załącznikiem Regulaminu będzie również formularz zgłaszania uwag i propozycji co do zakresu i sposobu świadczenia usług, który będzie umieszczony na stronie internetowej gminy i będzie odpowiadał potrzebom osób z niepełnosprawnościami. Odpowiedź na zgłaszane uwagi i opinie będzie udzielana przez gminę Wilga w terminie nie dłuższym niż miesiąc. Kontrola i monitoring jakości usług door-to-door będzie dokonywana za pomocą wysyłanych co pół roku ankiet dotyczących usług. Ankiety wysyłane będą do lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się osobami z niepełnosprawnościami i seniorami, GOPS w Wildze, PCPR w Garwolinie, lokalnych pracodawców.

6.9. Założenia liczbowe.

Na podstawie dokonanej w VIII 2020 diagnozy społecznej Gmina Wilga przedstawia poniższe założenia liczbowe:

- Usługa realizowana będzie za pomocą 1 pojazdu dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, 9- osobowy, w tym jedno miejsce przystosowane do przewożenia osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- Szacowana liczba beneficjentów usług door-to-door, którzy potrzebują pomocy asystenta podróży – 20, na podstawie przeprowadzonej ankiety,
- Szacowana liczba kursów miesięcznie – 60, rocznie 720,
- Szacowana liczba kilometrów do pokonania w miesiącu w ramach usługi wynosi 3300, co wynika z diagnozy potrzeb mieszkańców.
- Szacowana roczna średnia długość kursów 39 600 km,
- Maksymalna długość kursu – 200 km w dwie strony,
- Szacowana liczba potencjalnych użytkowników korzystających z usług: (na podstawie ankiet)
 - o Osoby z niepełnosprawnościami – 20
 - o Osoby z trudnościami w poruszaniu się nieposiadające orzeczenia o niepełnosprawności – 5
 - o Osoby w wieku senioralnym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności – 15
- Około 1/3 (9 osób na 30) respondentów ankiety wskazała potrzebę przemieszczania się z osobą towarzyszącą inną niż asystent kierowcy, stąd szacuje się, że w kontekście objęcia wsparciem 40 osób liczba osób korzystających ze wsparcia opiekuna innego niż asystent kierowcy wynosiła będzie 13.

Ankieta nie wykazała potrzeby przemieszczania się z psem asystującym lub psem przewodnikiem, ale jeżeli taka potrzeba się pojawi, będzie możliwość przewozu użytkownika wraz z psem.

Pozostałe kwestie doprecyzowane zostaną w Regulaminie świadczenia usług door-to-door.

7. Opis powiązania proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej.

Realizowane przez gminę Wilga usługi indywidualnego transportu door-to-door będą miały na celu aktywizację społeczno-zawodową jej mieszkańców. W gminie Wilga istnieją następujące możliwości aktywizacji społeczno-zawodowej:

- Spotkania środowiska osób starszych, realizowane w pomieszczeniach budynku GOK w Wildze. Na spotkaniach jest możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza warsztatów, lub innych form aktywizacji. Są nimi przykładowo: warsztaty kulinarne, spotkania z autorami i podróżnikami, spotkania prowadzone przez policjanta, który omawia kwestie bezpieczeństwa seniorów na spotkaniach pn. *Bezpieczny Senior*, warsztaty pierwszej pomocy dla seniorów, czy porady kosmetyczki. W spotkaniach bierze udział 50 seniorów, z czego 30 potrzebuje wsparcia w zakresie mobilności. Ze względu na ograniczone możliwości poruszania się seniorzy z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności nie zawsze są w stanie uczestniczyć w zajęciach. Realizacja usług door-to-door, ze względu na indywidualny charakter, będzie odpowiadała na potrzebę uczestnictwa w spotkaniach poprzez zniwelowanie bariery związanej z mobilnością

- osoby starszej. Ponadto doraźna pomoc asystenta pozwoli na bezpieczne wyjście z domu, dostanie się do miejsca docelowego oraz powrót do miejsca zamieszkania.
- Dyżury terapeuty i psychologa organizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W spotkaniach udział wziąć może szersza grupa osób, niż te dotknięte problemem alkoholowym. Na podstawie znajomości sytuacji lokalnej pracowników GOK szacuje się, że z pomocy wskazanych specjalistów korzystają 3 osoby potrzebujące wsparcia w zakresie mobilności. Zakłada się, że uruchomienie na terenie gminy usług door-to-door przyczyni się do zwiększenia tej ilości osób, ponieważ zniwelują one problemy z dostaniem się do miejsca świadczenia wsparcia.
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Wildze jest chętnie odwiedzana przez osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Na podstawie wiedzy pracowników Biblioteki w zakresie osób korzystających z jej usług szacuje się, że osób z potrzebą wsparcia w tym zakresie, korzystających z biblioteki jest 8, z których wszyscy są w wieku senioralnym. W momencie uruchomienia usług door-to-door na terenie gminy bariera związana z niską dostępnością budynku, w którym znajduje się biblioteka (dostosowanie do osób niepełnosprawnych tylko z zewnątrz budynku, brak windy, brak toalety dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami) ulegnie zmniejszeniu, przez co liczba osób z problemem mobilności, korzystających z placówki może się zwiększyć.
 - WTZ *Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Miętnej* – oprócz warsztatów terapii zajęciowej organizowane są tam zajęcia klubowe, mające na celu wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Beneficjentami są osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Na zajęcia klubowe nie ma zorganizowanego dojazdu, co jest powodem rezygnacji z uczestnictwa przez osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Według informacji pracowników WTZ w Miętnej liczba osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności zainteresowanych uczestnictwem w zajęciach klubowych, będących mieszkańcami gminy Wilga kształtuje się na poziomie 4. Zajęcia te realizowane są kilka razy w miesiącu, ale już taka ilość stanowiłaby istotne wsparcie dla mieszkańców gminy Wilga, którzy posiadają istotne ograniczenia ruchowe. Usługi door-to-door pozwoliłyby na uczestnictwo zainteresowanych osób na zajęciach klubowe organizowane przez WTZ *Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Miętnej*.

Przeprowadzona w VIII 2020 diagnoza dowodzi, że w usługi transportowe będą najczęściej wykorzystywane w celach społecznych (28 odp. twierdzących przy liczbie 30 ankietowanych), oraz zdrowotnych (30/30). Dwie ankiety wskazują na potrzebę realizacji za pomocą usług door-to-door celów edukacyjnych.